

Kaupunginhallitus	§ 165	17.08.2020
Kaupunginhallitus	§ 241	09.11.2020
Kaupunginhallitus	§ 287	14.12.2020
Kaupunginhallitus	§ 115	03.05.2021

Kaupungin henkilöstön lomautukset 2021

2522/01.00.00/2020

KHALL 17.08.2020 § 165

Pyhäjärven kaupungin taloudellinen tilanne on vaikea. Vuoden 2019 tilinpäätös oli 3,2 miljoonaa euroa alijäämäinen ja taseeseen kertynyttä aiempien tilikausien ylijäämää on jäljellä vain noin 745.000 euroa.

Pyhäjärven kaupunginhallitus hyväksyi 29.6.2020 § 143 vuoden 2021 talousarvion laadintaohjeet. Talousarvion ja -suunnitelman laadinnassa tulee noudattaa kuntalakia, jossa säädetään taloussuunnitelman tasapainosta. Pyhäjärven kaupungin talous ei ole tällä hetkellä tasapainossa tai ylijäämäinen kuten kuntalain 110 § edellyttää. Vuoden 2020 talousarvio on 3,1 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Keinoja talouden tasapainottamiseksi on aiemmin etsitty taloustyöryhmän laatiman talouden tasapainottamisohjelman kautta. Tasapainotusohjelmassa henkilöstövaikutukset on pyritty minimoimaan toimenpiteiden yhteydessä tähän saakka. Samanaikaisesti kaupungin oman tasapainotusohjelman kanssa on jatkuvasti valmisteltu Ppky Selänteen järjestämisvastuulla olevien sosiaali- ja terveystalouden säästöjä jäsenkuntien välisenä yhteistyönä. Ppky Selänteen osalta tasapainotustyö jatkuu myös, keskittyen palvelurakenteeseen. Myös Ppky Selänteen tasapainotustyössä on arvioitavissa selkeitä henkilöstövaikutuksia jo lähivuosille.

Vuoden 2021 kaupungin talousarvion käyttötalousoosan laadinnassa tullaan etsimään säästöjä esimerkiksi rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten kautta. Henkilöstörakenne ja palvelutaso ovat keskeisesti tarkastelussa säästöjen hakemisessa. Kaupungin toimialueet tulevat etsimään säästökohteita, jotka voivat pienentää tarvetta vähentää henkilöstömenoja. Säästötavoite on 1,2 miljoonaa euroa kaupungin toimintojen osalta ja 1,2 miljoonaa euroa Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen palvelujen osalta verrattuna vuoden 2020 talousarvioon. Säästötavoitteeseen pyritään jo vuoden 2021 aikana ja kokonaan viimeistään vuonna 2022. Samanaikaisesti investointiohjelmaa karsitaan lähivuosille tuntuvasti.

Kaupungin toimialueet tulevat etsimään säästökohteita, jotka voivat pienentää tarvetta vähentää henkilöstömenoja. Säästötavoitteiden toteutumisella tulee olemaan henkilöstön asemaan ja työn organisointiin vaikuttavia muutoksia, jolloin asia tulee käsitellä yhteistoiminnallisesti (laki työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa 4 § ja 5 § 1. mom.).

Kaupungin yhteistyötoimikunta on kokouksessaan 13.8.2020 merkinnyt

tiedoksi kaupunginhallituksen 17.8.2020 käsittelyssä olevan esityksen yt-neuvottelujen aloittamisesta. Esityksestä kaupunginhallitukselle on ilmoitettu henkilöstöjärjestöjen edustajille 15.7.2020 ja koko henkilöstölle henkilöstötiedotteessa 16.7.2020. Lisäksi esimiehille tilanteesta on järjestetty info 12.8.2020.

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus päättää:

1) aloittaa yhteistoiminnasta kunnissa annetun lain 4 §:n mukaiset yhteistoimintaneuvottelut, jotka koskevat Pyhäjärven kaupungin koko henkilöstöä.

2) että, yhteistoimintaneuvotteluiden työnantajan neuvotteluesityksessä esitettävä kustannusten vähentämistarve on 1,2 miljoonaa euroa.

3) todeta, että vuoden 2021 talousarvion ja vuosien 2022-2023 taloussuunnitelman valmistelussa todettu kustannusten vähennystavoite saattaa johtaa toimenpiteisiin, jotka johtavat irtisanomisiin, osa-aikaistamisiin, lomautuksiin taikka merkittäviin heikennyksiin palvelussuhteiden ehtoissa taloudellisin tai tuotannollisin perustein.

4) valtuuttaa kaupunginjohtajan, talous- ja hallintojohtajan ja henkilöstö- ja taloussihteerin toimimaan työnantajan edustajina yhteistoimintaneuvotteluissa.

Kirjallinen neuvotteluesitys annetaan henkilöstölle ja henkilöstön edustajille yhteistoimintaneuvottelujen aloittamiseksi taloudellisista ja tuotannollisista syistä. Neuvottelut käydään ennen vuoden 2021 talousarvion lautakuntakäsittelyitä.

Päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.

KHALL 09.11.2020 § 241

Kaupungin toimialueet ovat etsineet säästökohteita, jotka pienentävät tarvetta vähentää henkilöstömenoja. Säästötavoitteiden toteutumisella on henkilöstön asemaan ja työn organisointiin vaikuttavia muutoksia, jonka johdosta asia käsitellään yhteistoiminnallisesti (lakityönantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa 4 § ja 5 § 1. mom.).

Kaupungin yhteistyötoimikunta on kokouksessaan 13.8.2020 merkinnyt tiedoksi kaupunginhallituksen 17.8.2020 käsittelyssä olevan esityksen yt-neuvottelujen aloittamisesta. Esityksestä kaupunginhallitukselle on ilmoitettu henkilöstöjärjestöjen edustajille 15.7.2020 ja koko henkilöstölle henkilöstötiedotteessa 16.7.2020. Esimiehille tilanteesta on järjestetty info 12.8.2020.

Kaupunginhallitus päätti 17.8.2020 § 165

- 1) aloittaa yhteistoiminnasta kunnissa annetun lain 4 §:n mukaiset yhteistoimintaneuvottelut, jotka koskevat Pyhäjärven kaupungin koko henkilöstöä.
- 2) että, yhteistoimintaneuvotteluiden työnantajan neuvotteluesityksessä esitettävä kustannusten vähentämistarve on 1,2 miljoonaa euroa.
- 3) todeta, että vuoden 2021 talousarvion ja vuosien 2022-2023 taloussuunnitelman valmistelussa todettu kustannusten vähennystavoite saattaa johtaa toimenpiteisiin, jotka johtavat irtisanomisiin, osa-aikaistamisiin, lomautuksiin taikka merkittäviin heikennyksiin palvelussuhteiden ehdoissa taloudellisin tai tuotannollisin perustein.
- 4) valtuuttaa kaupunginjohtajan, talous- ja hallintojohtajan ja henkilöstö- ja taloussihteerin toimimaan työnantajan edustajina yhteistoimintaneuvotteluissa.

Kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti aloitettiin koko Pyhäjärven kaupungin henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut taloudellisista ja tuotannollisista syistä. Kirjallinen neuvotteluesitys toimitettiin henkilöstöjärjestöjen edustajille 21.8.2020. Ensimmäinen yhteistoimintaneuvottelu käytiin 31.8.2020 henkilöstön edustajien (JärviSelänne JHL ry, Pyhäjärven Jyty ry sekä JUKO ry) kanssa.

Työnantajan ja työntekijäjärjestöjen edustajat kokoontuivat neuvottelukoukuihin yhteensä neljä kertaa (31.8., 22.9., 29.9. sekä 8.10.).

Neuvottelujen aikana työnantajan valmistelemia henkilöstösäästöehdotuksia on jatkovalmisteltu yhteistoiminnassa. Työnantaja on ottanut huomioon henkilöstöjärjestöiltä tulleita palautteita ja kannanottoja. Työnantajan tavoitteena on ollut kuitenkin läpi neuvottelujen kaupunginhallituksen asettama säästötavoite. Työnantajan neuvottelutulosesitys sisälsi käyttötalouden säästöjä, lomautuksia, eläköitymisten kautta täyttämättä jätettäviä tehtäviä sekä osa-aikaistamisen. Neuvottelutulosesitys ei pitänyt sisällään irtisanomisia.

Työnantaja totesi 14.10.2020, että yksimielistä päätöstä neuvotteluesitykselle ei saatu. Työntekijäjärjestöjä pyydettiin toimittamaan halutessaan kirjallinen kannanotto 3.11.2020 mennessä. Työnantaja totesi 14.10.2020 yt-neuvottelut päättyneeksi. Neuvottelut päättyivät erimielisinä, sillä henkilöstöjärjestöt eivät hyväksyneet työnantajan valmistelemaa ja esittämää lomautussuunnitelmaa.

Kaupunginhallituksen talousarvioseminaarissa 15.10.2020 käytiin läpi valmistellut säästöesitykset henkilöstörakenteeseen sekä palvelutasoon. Yhteistyötoimikunta on käsitellyt 3.11.2020 kaupungin yhteistoimintaneuvottelujen tuloksen ja merkinnyt sen tiedoksi. Henkilöstöjärjestöt toimittivat sovitusti yhteistyötoimikunnan kokoukseen mennessä ovat kirjalliset kannanottonsa koskien henkilöstösäästöjä.

Kaupungin taloudellinen tavoite, 1,2 miljoonan euron kustannusten vähentämistarve, ei vielä toteudu vuositason valituilla kaupungin henkilöstörakenteen supistamistoimenpiteillä ja muilla valmistelluilla säästötoimilla.

Seuraavassa yhteenveto säästötoimenpiteiden euromääristä.

	2021	2022	2023
Hallintotoimi	154 830	164 830	224 830
Maaseututoimi	sis. hall.toimeen		
Sivistystoimi	353 500	572 500	622 500
Tekninen toimi	361 000	367 000	367 000
Yhteensä	869 330	1 104 330	1 214 330
Lomautus	221 000		
Säästö yhteensä			
jos lomautetaan	1 090 330		

Liitteenä nro 1

- Pyhjäjärven kaupungin valmisteleva ennakkovaikutusten arviointi (EVA) säästöistä henkilöstörakenteesta sekä palvelutason leikkauksista vuosina 2021 - 2023.

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus päättää:

1. merkitä yhteistoimintaneuvotteluiden neuvottelutuloksen tiedoksi.
2. velvoittaa lautakunnat ja viranhaltijat valmistelevaan yhteistoimintaneuvotteluissa kirjatut, työnantajan esityksen mukaiset henkilöstösäästöjä koskevat toimenpiteet kaupungin talousarvioesitykseen 2021 ja taloussuunnitelmaesitykseen 2022-2023.

Päätös:

Jorma Leskinen esitti, että "asia jätetään pöydälle ja selvitetään mahdollisuus olla lomauttamatta ketään kaupungin henkilöstöstä. Lisäksi on selvitettävä Sivistys- ja opetus henkilöstön lomautusten oikeellisuus. Koskee kohdat 1-4.

Perustelut:

1. Koska lomautuksessa työn ja palkan tulee vähentyä samassa suhteessa, lomauttaminen ei ole mahdollista oppilaitoksen toiminnan

keskeytysaikoina, kuten kesäkeskeytyksen, syysloman, joululoman, hiihtoloman, vapaajaksojen tai muun vastaavan keskeytyksen aikana. Lomauttaa ei voida myöskään opettajan opetuksettomina päivinä. Kunnallisen työ- ja virkaehtosopimuksen mukaan lomautus ei myöskään voi alkaa tai päättyä sellaisena päivänä, joka olisi normaalisti vapaapäivä.

2. Kouluverkko uudistuksen yhteydessä annettiin ymmärtää, ettei uusia opetukseen sisältyviä muutoksia tai säästöjä ole heti tulossa.

3. Koulu antaa ison osan perheen tukemiseen ja kasvatukseen. Nyt Covid-19 aikana perheiden ongelmat ovat lisääntyneet merkittävästi. Edelleen lapsiperheiden asemaa opettajien lomautuksilla ollaan heikentämässä. Jos joudutaan ottamaan esim. yksikin lapsi huostaan ja sijoittamaan, silloin säästöt hupenevat kerralla. Muutenkin vaikutukset jäävät negatiivisiksi, kun katsotaan miten pitkän aikaa vie ennen kuin pystytään monessa perheessä palamaan normaali arkeen.

4. Valtiovalta on varoittanut sivistystoimen lomautuksista, aikomuksena periä saman osan valtion avustuksista pois.

5. Palkkojen väheneminen vaikuttaa kertyvään kuntaveroon negatiivisesti ja vähentää työntekijöiden ostovoimaa. Näkyy vähenevinä tuloina myös paikallisissa palveluissa.

6. Äskettäin loppunut "Kiky" leikkasi julkisensektorin työntekijöiden palkkoja. Tästä ollaan vasta toipumassa, uusia vaikkakin väliaikaisia leikkauksia ei pidä esittää.

7. Henkilöstö on jo tällä hetkellä minimissä, mistä puuttuva henkilöstö löytyy? Onko jossain henkilöstö reserviä? Lomautusten aikaan töissä oleva henkilöstö kantaa suuremman työnkuorman ja sairaspäivät tuolloin tulevat lisääntymään.

Pyhäjärvi 9.11.2020
Jorma Leskinen
Vasemmistoryhmä
Puheenjohtaja"

Jorma Leskisen asian pöydällejättämisesitystä ja että selvitetään mahdollisuus olla lomauttamatta ketään kaupungin henkilöstöstä. Lisäksi on selvitettävä sivistys- ja opetushenkilöstön lomautusten oikeellisuus (kohdat 1-4) ei kannatettu, joten se raukesi.

Kaupunginhallituksen hyväksyi kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.

Jorma Leskinen jätti asiaan kirjallisen eriävän mielipiteen.

Pöytäkirjan liitteenä nro 1
- Jorma Leskisen eriävä mielipide.

Pöytäkirjan liitteenä nro 2
- Pyhäjärven kaupungin valmisteleva ennakkovaikutusten arviointi (EVA)

säästöistä henkilöstörakenteessa sekä palvelutason leikkauksista vuosina 2021 - 2023.

KHALL 14.12.2020 § 287

Kaupunginhallitus päätti 9.11.2020 velvoittaa lautakunnat ja viranhaltijat valmistelemaan yhteistoimintaneuvotteluissa kirjatut, työnantajan esityksen mukaiset henkilöstösäästöjä koskevat toimenpiteet kaupungin talousarvioesitykseen 2021 ja taloussuunnitelmaesitykseen 2022-2023.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 7.12.2020 Pyhjärven kaupungin talousarvion vuodelle 2021 ja taloussuunnitelman vuosille 2022 - 2023, joka sisälsi lautakuntien ja viranhaltijoiden valmistelemaan yhteistoimintaneuvotteluissa kirjatut, työnantajan esityksen mukaiset henkilöstösäästöjä koskevat toimenpiteet kaupungin talousarvioesitykseen 2021 ja taloussuunnitelmaesitykseen 2022-2023.

Pyhjärven kaupungin henkilöstön lomautukset tullaan panemaan täytäntöön vuoden 2021 aikana. Lomautuksen kesto on 10 päivää varhaiskasvatuspalveluissa (pl. ohjaus), perusopetuksen opettajilla ja koulunkäynninohjaajilla, lukion opettajilla ja etsivässä nuorisotyössä. Muilla henkilöstöryhmillä lomautuksen kesto on 14 päivää.

Toimialajohtajien johdolla tulosyksiköiden esimiehet valmistelevat työpisteiden lomautussuunnitelmat. Työntekijä- ja viranhaltijakohtaiset lomautusajankohdat suunnitellaan niin, ettei palveluiden tuottaminen vaarannu. Lomautukset suunnitellaan kiireettömiin ajankohtiin niin, että vaikutukset toimintaan ovat mahdollisimman pienet. Lomautettaville annetaan tieto lomautusajankohdasta suunnitelman valmistuttua. Lomautusilmoitukset/-päätökset annetaan vähintään yksi kuukausi ennen lomautuksen alkamista (KVTES VIII luku 2§).

Pyhjärven kaupungin hallintosäännön § 50 (Kvalt 7.12.2020 § 84) mukaan työntekijän tai viranhaltijan lomauttamisesta päättää palvelussuhteeseen ottava viranomaislainen. Palvelussuhteeseen ottamisesta on säädetty hallintosäännön § 42.

Hallintosäännön § 32 mukaan kaupunginhallitus, lautakunta tai viranhaltija voi päättää hallintosäännöllä määrätyn, päätöksessä mainittujen asioiden päätösvallan siirtämisestä edelleen alaiselleen toimielimelle tai viranhaltijalle, ellei laista muuta johdu.

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus päättää:

1) hyväksyä työnantajan yt-menettelyssä antaman esityksen mukaiset lomautusten perusteet Pyhjärven kaupungin henkilöstön lomauttamisen osalta. Viranhaltijan ja työntekijän lomauttamispäätöksen tekee palvelussuhteeseen ottava viranomaislainen.

2) ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että se päättää delegoida hallintosäännön 50 §:n mukaisen päätösvallan hyvinvointijohtajan, teknisen johtajan ja talous- ja hallintojohtajan lomauttamispäätöksen osalta kaupunginjohtajalle.

3) ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että se päättää delegoida hallintosäännön 50 §:n mukaisen päätösvallan kaupunginjohtajan lomauttamispäätöksen osalta kaupunginhallituksen puheenjohtajalle.

4) ehdottaa alueelliselle maaseutulautakunnalle, että se päättää delegoida hallintosäännön 50 §:n mukaisen päätösvallan maaseutujohtajan lomauttamispäätöksen osalta kaupunginjohtajalle.

Päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.

KHALL 03.05.2021 § 115

Kaupunginvaltuusto päätöksellään 22.2.2021 § 8 hyväksyi yksimielisesti kaupunginhallituksen 14.12.2020 § 287 päätösehdotuksen kohdat 2 ja 3. sekä asiaan liitettäväksi esitetyn seuraavan ponsiesityksen:

“Pyhjärven vasemmisto esittää valtuustolle, että kaupunginhallitus käsittelee henkilöstön lomautus asiaa uudestaan, mikäli kaupungin tilanne tai valtakunnan tilanne oleellisesti muuttuu tai muuta lomautuksiin liittyvää vasta aihetta ilmenee. On otettava huomioon korona tilanteen aiheuttamat mahdolliset muutokset. Esimerkiksi Opetusministeriöstä on annettu viestiä, että kuntien saamia tukia saatetaan periä takaisin, mikäli opetus henkilöstöä lomautetaan.”

Kaupunginhallitus hyväksyi 14.12.2020 § 287 päätösehdotuksen kohdan 1, jonka mukaan hyväksyttiin työnantajan yt-menettelyssä antaman esityksen mukaiset lomautusten perusteet Pyhjärven kaupungin henkilöstön lomauttamisen osalta. Kaupunginhallituksella on toimivalta toimia lomautuksen toimeenpanoon liittyvissä tehtävissä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö päätti 15.4.2021 erityisavustuksen myöntämisestä Pyhjärven kaupungille esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille 2021 - 2022 (72.000 euroa) sekä varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille 2021 - 2022 (54.000 euroa). Erityisavustusten päätökset sisälsivät seuraavan ehdon: Mikäli kunta lomauttaa varhaiskasvatuksen opetus- ja kasvatushenkilökuntaa, tulee rahoitus palauttaa opetus- ja kulttuuriministeriöön siltä osin, kun lomautuksen vaikutukset kohdistuvat tasa-arvorahaa käyttävän ryhmän toimintaan.

Opetus- ja kulttuuriministeriö tarkensi kirjeellään 15.9.2020 ohjeistusta valtionavustusten saajille. Laskentaperuste valtionavustuksien palautukselle oli seuraava: Mikäli varhaiskasvatus ja/tai opetushenkilökunnan lomautukset eivät kohdistu varhaiskasvatuspäiviin ja/tai opetuspäiviin

avustusta ei tarvitse palauttaa. Avustusta ei tarvitse palauttaa, jos lomautukset on suoritettu avustuksen käyttöajan ulkopuolella. OKM:n ohjeistus ei ole ollut yhtä voimakas syksyn ohjeistuksissa valtionavustusten saajille kuin se on nyt näissä 15.4.2021 annetuissa päätöksissä.

Saatujen avustuspäätösten ehdot ovat sellaiset, että työnantajan tulee miettiä lomautusten toteuttamista uudelleen sekä varhaiskasvatuksen että esi- ja perusopetuksen osalta. Käytännössä kyse on siis tukien palauttamiseen liittyvästä riskiarvioista, jos varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen henkilöstöä lomautetaan.

Yhteistoimintaneuvottelujen yhteydessä työnantaja totesi, että lomautusten toteuttamista arvioidaan uudelleen, mikäli vastaava uusi avustuspäätös tulee ja siihen liittyvä tukien palautusriski muodostuu.

Tarkasteltaessa esi- ja perusopetuksen sekä varhaiskasvatuksen henkilöstön lomautusten peruuttamista on samalla syytä työntekijäryhmien tasapuolisen kohtelun nojalla perusteltua kartoittaa ja analysoida lomautusten toteuttamista koko muunkin henkilöstön osalta. Käytännössä tämä tarkoittaa lomautusten mahdollista peruuttamista ja pidettyjen pakkolomien korvausmallia.

Henkilöstölle on tiedotettu lomautuksien mahdollisesta peruuttamisesta 20.4.2021. Seuraava tiedote henkilöstölle annetaan asiasta 4.5.2021.

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus päättää, että Pyhäjärven kaupunki luopuu henkilöstön lomautusten toteuttamisesta vuonna 2021. Perusteina ovat saapuneet OKM:n avustuspäätökset.

Lomautusilmoituksen/-päätöksen antanut esimies tekee päätöksen lomautuksen peruuttamisesta. Päätös annetaan henkilöille, joille lomautusilmoitukset ja -päätökset on jo annettu. Pyhäjärven kaupunki maksaa työntekijöilleen täyden palkan jo pidetyn lomautuksen ajalta viimeistään kesäkuun palkan yhteydessä. Ansiopäivärahaa hakenut työntekijä on yhteydessä omaan työttömyyskassaan jo maksetun ansiopäivärahan palauttamisesta.

Henkilöstö- ja taloussihteerille annetaan valtuudet tehdä muutokset lomautusten peruuttamisesta henkilöstöhallinnonjärjestelmään.

Päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.